

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 9P/88/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312223743
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gertrúda Rennerová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2013:4312223743.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice v konaní pred sudcom JUDr. Gertrúdou Rennerovou vo veci starostlivosti o mal. X. L. X.. XX.XX.XXXX V. a mal. F. L. X.. XX.XX.XXXX Z., zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, z rodičov : X. H. X.. XX.XX.XXXX, X., L. P. XXXX/XX Z. a E. L. X.. XX.XX.XXXX, A. G., L. Z. XX V. V.. Č.. Ú. A., o návrhu C. E. X.. XX.XX.XXXX, S., L. P. XXXX/XX Z., zast. JUDr. Beátou Hilvertovou advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom Sládkovičova 1 Levice, o náhradnú osobnú starostlivosť, takto

rozhodol:

Mal. X. X.. XX.XX.XXXX V. a mal. F. X.. XX.XX.XXXX Z. sa z v e r u j ú do náhradnej osobnej starostlivosti C. E. X.. XX.XX.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná sa o deti riadne starať a v bežných veciach ich zastupovať.

Obaja rodičia sú p o v i n n í platiť na mal. deti výživné na mal. X. X.. XX.XX.XXXX a mal. F. X.. XX.XX.XXXX každý po 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa k rukám Anny Jasickéj nar. 14.09.1960 vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred, počnúc právoplatnosťou.

Konanie o zverenie mal. X. do osobnej starostlivosti matky sa z a s t a v u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka dňa 31.12.2012 podala návrh na zverenie mal. X. L. X.. XX.XX.XXXX a mal F. L. X.. XX.XX.XXXX (J. H.) do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Súčasne sa predbežným opatrením domáhala odovzdania mal. detí do jej starostlivosti. Uviedla, že matka mal. detí má dlhodobé problémy so správaním, nevie sa ovládať a kontrolovať, máva záchvaty zúrivosti, často mení náladu, má samovražedné sklony. Odmieťa liečenie. Spolužitie s otcom maloletých detí je neusporiadané, často od neho aj s deťmi matka uteká a nie raz sa stalo, že ich vyhodil na ulicu aj vo večerných hodinách. V súčasnosti deti aj so svojou matkou žijú v jej domácnosti. Vzťahy medzi rodičmi sú značne neusporiadané, otec týra tak maloletých ako aj ich matku, za týranie matky je v súčasnosti vo vyšetrovacej väzbe. V novembri 2012 deti matka k nej priniesla v zúboženom stave, zanedbané, mal. Nikoleta bola zranená. Deti sú v starostlivosti detského psychológa.

Uznesením z 15.03.2013 č. k. 9P/88/2012 - 75 nariadil súd rodičom odovzdať mal. deti predbežne do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, u ktorej sa deti až doposiaľ nachádzajú.

Uznesením z 24.06.2013 č. k. 9P/88/2012 - 219 bol upravený styk rodičov s mal. deťmi.

Matka mal. dieťaťa žiadala zveriť mal. X. do svojej osobnej starostlivosti. Toto konanie sa pôvodne viedlo pod sp. zn. 10P/500/2012, ktorá vec bola spojená na spoločné konanie uznesením z 12.03.2013 č. k. 10P/500/2012 - 17 a ďalej sa vedie pod sp. zn. 9P/ 88/2012. Svoj návrh vzala späť dňa 15.03.2013 a súd o tomto návrhu konanie zastavil.

Rodičia mal. detí nesúhlasili s ich zverením do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke. Matka mal. detí uviedla, že ona je dobrou matkou, ktorá sa chce a vie o svoje deti osobne a riadne starať. Spočiatku plánovala vrátiť sa aj s deťmi k svojmu manželovi, s ktorým uzatvorili v priebehu konania manželstvo a ktorý uznal otcovstvo k mal. F.. Popierala tvrdenia navrhovateľky o tom, že by sa otec detí správal k nej a aj k deťom násilnícky a hrubo, tvrdila, že ich spolužitie je celkom v poriadku. Neskôr ale po útoku na ňu podala trestné oznámenie, odišla od manžela a teraz býva spolu s deťmi u navrhovateľky, svojej matky. Odmieťa sa vrátiť do domácnosti otca detí a nesúhlasí ani s tým, aby boli zverené starej matke zo strany otca. Pripustila, že v súčasnosti ešte pomoc svojej matky potrebuje, matka však stojí proti nej, nesnaží sa jej pomáhať. Obáva sa toho, že zverením jej mal. detí starej matke ich ona navždy stratí.

Otec mal. detí, ktorý je v súčasnosti vo väzbe, navrhol zveriť deti do náhradnej osobnej starostlivosti jeho matke. Nesúhlasil s tým, aby boli deti zverené navrhovateľke, ktorá podľa neho spôsobila rozvrat manželstva. Poprel, že by sa k matke maloletých správal agresívne, hrubo, že by ju aj s deťmi vyhadzoval na ulicu. Jeho manželka je pod vplyvom svojej matky, ktorá ich hucká navzájom proti sebe a potom manželka aj s deťmi odíde k matke. Pritom podľa otca sú jedna šťastná rodina, ľúbia sa a chcú žiť spolu.

Opatrovník mal. detí navrhol zveriť mal. deti do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke, starej matke. Šetrením pomerov zistil, že navrhovateľka má vytvorené podmienky na to, aby sa mohla o mal. deti starať. Poukázal na to, že matka detí má vážne problémy vo vzťahu s otcom detí, nie raz sa s deťmi ocitla na ulici. Ide o dlhodobý stav, ktorý aj v súčasnosti pretrváva. Od januára 2012 sa s rodinou zaoberajú, vykonali šetrenie pomer aj pohovorom s oboma rodičmi. Matka mal. detí mení svoje názory a vyjadrenia týkajúce sa otca, otec sa zase vulgárne vyjadroval na adresu matky maloletých.

Prastará matka maloletých detí sa osvedčila, že matka detí bývala počas u nej aj deťmi. Stalo sa, že sa matka pred deťmi nedokázala ovládnuť a aj jej starostlivosť nie vždy bola adekvátne veku detí a ich potrebám. Opakovane od otca detí odchádzala, stačilo však niekoľko SMS správ od neho a ona sa zase vrátila k nemu. Po čase zase prišla domov, niekedy dobitá, naposledy so zlomenou rukou.

Svedkyňa H. P. sa osvedčila, že sa jej matka mal. detí sťažovala, že ju otec detí týra, že je zlomil ruku, neraz ju vyhodil aj s deťmi na ulicu. Otec svedkyne niekoľkokrát svojim autom na požiadanie navrhovateľky odišiel do Trenčína pre matku s deťmi a priviezol ich do Levíc. Vo februári prišla so zlomenou rukou.

Súd konal v neprítomnosti otca mal. detí, ktorý mal predvolanie riadne vykázané a vo veci bol vypočutý. Súd mu písomne dňa 25.09.2013 oznámil, že jeho právna zástupkyňa vypovedala plnú moc, do termínu pojednávania si však nezvolil iného advokáta a ani nepreukázal, že sa obrátil na Centrum právnej pomoci, hoci ho súd o tejto možnosti poučil.

Predmetom konania je zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke.

Dokazovaním zistil súd tento skutkový stav :

Otec mal. detí je invalidný dôchodca s dôchodkom 100 eur mesačne, príležitostne pracuje, v súčasnosti sa nachádza vo väzbe. Žije v rodinnom dome so svojou matkou, ktorej dom patrí. Matka je nezamestnaná, nemá žiadny príjem. Obaja rodičia boli liečení na psychiatrii, matka bola niekoľkokrát na krátky čas hospitalizovaná, odmieta akúkoľvek odbornú pomoc, pritom počas

hospitalizácie v Psychiatrickej nemocnici Hronovce od 23.11.2012 - 26.11.2013 jej bola diagnostikovaná iná špecifikovaná porucha osobnosti a správania dospelých.

Rodičia mal. detí žili spočiatku ako druh a družka, v priebehu konania dňa 01.06.2012 uzavreli manželstvo a otec uznal otcovstvo k mal. F.. Spoločnú domácnosť mali u otca mal. detí v V.. Stalo sa však opakovane, že matku aj s deťmi príbuzní vo večerných hodinách nachádzali v V. na ulici aj s deťmi a doniesli ich domov. Napokon aj s deťmi prišla dňa 16.11.2012 k svojej matke do Z. a od tej doby v jej domácnosti mal. deti žijú až do súčasnosti. Z celého vývoja situácie v priebehu konania, z predložených dôkazov a aj výpovedí účastníkov a svedkov je úplne zrejmé, že vzájomné vzťahy rodičov sú značne narušené, rozvrátené, rodičia nie sú schopní žiť spolu usporiadane a vytvárať harmonické rodinné prostredie pre svoje malé deti. Matka mal. detí v jednu chvíľu usvedčovala otca z agresivity voči nej a voči deťom, potom však svoje tvrdenia menila a vracala sa k partnerovi. Vážne narušenie vzájomných vzťahov rodičov vyplýva aj z obsahu početných aj vulgárnych a urážlivých SMS správ, ktoré si navzájom posielali. V priebehu konania rodičia obnovili spolužitie, uzavreli manželstvo, otec uznal otcovstvo k mal. F. a spoločne absolvovali manželskú terapiu v snahe usporiadať si vzťahy na Referáte poradensko-psychologických služieb v V.. Podľa psychologickéj správy z 10.06.2013 sa manželia v dňoch od 21.03.2013 do 07.06.2013 zúčastnili psychologickéj konzultácie a na poslednom stretnutí uvádzali zlepšenie vzťahu, čo sa prejavilo v ich rozhodnutí uzavrieť manželstvo. Matka mal. detí sa ale v súčasnosti opäť zdržiava u svojej matky a dňa 01.07.2013 podala na otca trestné oznámenie za týranie. Uznesením Okresného súdu Trenčín z 01.08.2013 č. k. 0Tp/56/2013 - 13 bol vzatý do väzby.

Zo správy vypracovanej Oddelením sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Trenčín pre Odbor sociálnych vecí a rodiny Levice podanej 08.04.2013 vyplýva, že v evidencii odboru sociálnych vecí a rodiny, oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí

a sociálnej kurately v V. bola rodina od 13.12.2011 pre neusporiadané pomery v rodine. Už vtedy bolo zistené, že matka aj s deťmi opakovane odchádzala zo spoločnej domácnosti k svojej matke do Levíc, že tak ako z ďalších niekoľkých písomných správ o šetrení pomerov, ktoré vykonali tak kurátori z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v V. ako aj v Leviciach vyplýva, že dlhodobo nie sú usporiadané pomery v rodine. Medzi rodičmi dochádza k hádkam, k hrubostiam a urážkam. Otec mal pochybnosti o otcovstve k mal. X. a aj z toho dôvodu dochádzalo k hádkam, matka sa s deťmi sťahovala po konflikte s manželom do Levíc, potom po čase zase odišla späť do V.. Zanedbávali riadnu lekársku starostlivosť, neboli na povinnom očkovaní.

Navrhovateľka je opatrovatelkou s príjmom z opatrovanskej činnosti 101, 27 eur mesačne. Zo správy o šetrení pomerov v rodine navrhovateľky vykonanej kurátorom v Leviciach 30.04.2013 možno zistiť, že navrhovateľkin byt pozostáva z troch izieb a kuchyne. Byt je čistý, pekne a účelne zariadený, deti majú k dispozícii jednu izbu v ktorej má každé svoju posteľ. S deťmi v izbe býva aj ich matka.

Na podnet navrhovateľky deti boli podrobené lekárske mu vyšetreniu, žiadne ochorenia neboli zistené, podľa lekárskej správy sa však u mal. X. prejavujú známky neuroticizmu. Podľa vyjadrenia klinickej psychologičky Mgr. Stergar z 25.06.2013 sú obe mal. deti v starostlivosti jej psychologickéj ambulancie nakoľko z hľadiska ich ďalšieho zdravého psychosociálneho vývinu sa predpokladá, že bude potrebná dlhodobá psychologická starostlivosť. Psychický stav detí je ovplyvnený prostredím, v ktorom žili s matkou. Navrhovateľka naďalej navštevuje s deťmi psychológa.

Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťaťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujme maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť

na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že

rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Po vykonanom dokazovaní súd mal. deti zveril do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke, ktorá bezpochyby má vytvorené všetky podmienky k tomu, aby sa mohla o deti riadne postarať. V súčasnosti sa javí naliehavá potreba upraviť pomery maloletých detí tak, aby žili v usporiadanom, harmonickom prostredí, ktoré im za daného stavu ani jeden z rodičov nedokáže vytvoriť. Momentálne je otec vo väzbe, teda osobne nemá možnosť sa o deti starať. Matka je nezamestnaná, nemá žiadny príjem a nemá zabezpečené bývanie, kam by mohla svoje deti zobrať so sebou. I keď teraz žije u navrhovateľky a odmieta návrat k otcovi mal. detí, vzhľadom na jej nerozhodné správanie sa v nedávnej minulosti nie je jednoznačné, či svoje rozhodnutie v krátkom čase zase nezmení. Sústavné sťahovanie sa s deťmi po konflikte s manželom, ktorý ich neraz aj vyhodil z domu vo večerných hodinách, pôsobilo na tak malé deti stresujúco. Obe deti od svojho narodenia vyrastali v rozháranom prostredí a nemali bezpečný domov keď sa opakovane s matkou, aj vo večerných hodinách, ocitali na ulici. Z vykonaného dokazovania, z výpovede svedkov a aj zo šetrenia pomerov

v rodine mal súd za preukázané, že vzťahy medzi rodičmi sú značne narušené, pričom tieto pomery negatívne vplývali aj na samotnú matku maloletých detí. Nezhody nedokázali rodičia riešiť adekvátne, ale len impulzívne až agresívne, až sa napokon otec detí ocitol vo väzbe. Zrejme sú aj vážne narušené vzťahy medzi navrhovateľkou a otcom detí, ktorý vyjadruje presvedčenie, že vinu na vzniknutej situácii nesie navrhovateľka. Nesporné pritom je, že navrhovateľka sa len snaží ochrániť deti pred zažívaním udalostí, ktorým boli doposiaľ vystavené. Matka mal. detí býva s deťmi v izbe a tak je s nimi v každodennom styku a môže sa im osobne venovať. Určite nie je vylúčené, že ak si matka usporiada svoj život, usadí sa a riadne zamestná, bude môcť previesť deti do svojej osobnej starostlivosti. Navrhovateľka je oprávnená a povinná sa o deti riadne starať a v bežných veciach ich zastupovať.

Obaja rodičia si naliehavo musia riešiť svoje vzájomné vzťahy a podľa výsledku riešiť aj ďalší život svojich detí.

Rozhodne neprichádza do úvahy, aby boli deti zverené do starostlivosti starej matky z otcovej strany, odkiaľ aj s matkou približne pred rokom odišli. Deti sa nemôžu vrátiť do prostredia, kde prežívali konflikty odohrávajúce sa medzi rodičmi a odkiaľ niekoľkokrát náhle nútene odchádzali. Z toho dôvodu súd v tomto smere ani nevykonal ďalšie dokazovanie.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy

životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Zákonné výživné musí zo zákona platiť každý rodič. Rodiča majú zo zákona vyživovaciú povinnosť voči svojim deťom, ktorá je vzhľadom na ich súčasné pomery určená len v minimálnej výške. Matka nemá žiadny príjem, otec vo väzbe kde nemôže vykonávať zárobkovú činnosť a z invalidného dôchodku vo výške 100 eur nie je schopný platiť vyššie výživné. Minimálne výživné je 27, 13 eur mesačne. Toto výživné sú rodičia povinní platiť k rukám navrhovateľky.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia v 2-och písomných vyhotoveniach prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť; proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa ods.2 citovaného ustanovenia ods. 2 odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny

výkon rozhodnutia . (§ 251 ods. 1 O.s.p.)

Rozsudok v časti o výživnom pre maloleté deti je predbežne vykonateľný.